

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВ

Проблеми аналізу виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Для забезпеченості підприємства виробничими запасами та ефективного їх використання необхідно вживати комплекс заходів, щодо виявлення, кількісного вимірювання та реалізації виявлених заходів. Для цього необхідно здійснювати систематичний облік і контроль, якісний аналіз рівня та динаміки забезпеченості, а також ефективності використання виробничих запасів.

Значний внесок в розробку теоретичних основ і методологічних підходів до проблеми аналізу виробничих запасів внесли вчені: Білуха М.Т., Завгородній В.П., Кірейцев Г.Г., Кузьмінський А.М., Савицька Г.В., Цал-Цалко Ю.С., Мних Є.В. та ін.

Вчені зазначають, що однією з обов'язкових умов підтримання виробництва продукції на певному рівні є постійна наявність частини оборотних активів в матеріальній формі (виробничих запасів). Запаси відносяться до складу оборотних активів, тому що можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу. З одного боку, сформовані виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, з іншого – виробничі запаси на рівні виробничих підприємств потребують великих капіталовкладень. Тому від організації і ведення обліку виробничих запасів залежить точність інформації для проведення подальшого їх аналізу.

Для того, щоб визначити, якою мірою підприємство забезпечене матеріальними ресурсами, необхідно:

– вивчити порядок розрахунку й обґрунтованість договорів про поставку матеріальних ресурсів, умови поставок;

- визначити характер виробничих матеріальних запасів і зміну їх структури;
- перевірити обґрунтованість норм виробничих запасів і потребу в матеріальних ресурсах;
- виявити можливості зменшення виробничих запасів і потреби в матеріальних ресурсах;
- розробити заходи щодо зниження наднормативних і зайвих запасів матеріалів

Аналіз термінів та обсягів поставок матеріальних ресурсів за укладеними договорами пов'язаний з перевіркою запасів відповідних матеріалів на складі. Наявні запаси мають задовольняти потребу підприємства в матеріалах на період інтервалів між поставками. З метою покращення забезпеченості підприємства запасами доцільно визначити оптимальний розмір поставок, застосувавши модель «економічного обґрунтування розміру поставки». Ця модель базується на виборі розміру поставки, яка мінімізує витрати на доставку та зберігання, крім того дана модель дозволяє: прискорити оборотність запасів; забезпечити безперебійність виробництва; знизити ризик старіння та псування запасів.

Матеріаломісткість продукції є узагальнюючим вартісним показником і визначається як співвідношення суми матеріальних витрат до вартості виготовленої продукції і показує, скільки матеріальних витрат припадає на кожну гривню виготовленої продукції. Аналіз матеріаломісткості продукції дає можливість пошуку резервів скорочення матеріальних витрат на виробництво продукції та сприяє зниженню собівартості та проводиться у наступному порядку:

- визначається загальна оцінка матеріаломісткості продукції;
- аналізується зміна матеріаломісткості за окремими елементами витрат;
- визначається вплив зміни факторів на матеріаломісткість продукції;
- визначається вплив факторів на матеріаломісткість.